

Ελληνική εξωτερική πολιτική: «Αμυντική» παρουσία και μπίζνες στα Βαλκάνια, τη Μ. Ανατολή και την Αφρική

Του Αλέξη Λιοσάτου

Είναι πλέον... καθεστώς: από τα κανάλια μας βομβαρδίζουν καθημερινά και επί ώρες, με κάθε υπαρκτή και (συνήθως) ανύπαρκτη αφορμή, με «ρεπορτάζ» που ξεκινούν με τη στερεότυπη αναφορά στην «προκλητική στάση της Τουρκίας». Έτσι αφενός συντηρούν τον μύθο μιας Ελλάδας αδικημένης και «αμυνόμενης» και αφετέρου δικαιολογούν την όλο και μεγαλύτερη ενίσχυση των εξοπλισμών, του εθνικισμού, του αυταρχισμού και του милитарισμού. Ο απλός κόσμος «πρέπει» να ξεχάσει τα προβλήματά του, τη φτώχεια και τη δυστυχία, την καραντίνα στα δικαιώματά του και τον θάνατο λόγω της άθλιας δολοφονικής πολιτικής αντιμετώπισης της πανδημίας, πρέπει να ξεχάσει την κατάσταση στην οποία τον βύθισαν η κυβέρνηση Μητσοτάκη και ελληνικό κεφάλαιο και να νιώσουν όλοι μαζί ένα ενιαίο σύνολο, να «ενώσουν όλοι μαζί τις δυνάμεις τους για την πατρίδα, γιατί πάνω απ' όλα είμαστε Έλληνες και στα εθνικά θέματα δεν χωράνε διαφωνίες». Ωστόσο, μια απλώς προσεκτική επισκόπηση της επικαιρότητας, μόνο με βάση την ειδησεογραφία των τελευταίων εβδομάδων, είναι πολύ αποκαλυπτική και οδηγεί σε εντελώς διαφορετικά συμπεράσματα. Η Ελλάδα ούτε «μόνο αμυνόμενη» είναι ούτε μόνο με σύνορά της υπερασπίζεται (ανεξάρτητα από τον τρόπο που το κάνει) ούτε με δυνάμεις του «διεθνούς δικαίου» συμμαχεί και συνεταιρίζεται...

Αμυνόμενη στην... Αφρική

Την αποστολή αστυνομικών και στρατιωτικών δυνάμεων στο Σαχέλ (τμήμα της ερήμου Σαχάρα) της Αφρικής σχεδιάζει η κυβέρνηση

Μητσοτάκη. Σύμφωνα με διπλωματικές πηγές που επικαλείται το ΑΠΕ-ΜΠΕ, οι αποφάσεις της ελληνικής κυβέρνησης λαμβάνονται στο πλαίσιο των πρωτοβουλιών για ...«σύσφιξη των σχέσεων Ελλάδας-Γαλλίας»!

Η Ελλάδα εξετάζει επίσης το ενδεχόμενο ενίσχυσης της παρουσίας της στην περιοχή, με την αποστολή αστυνομικών αλλά και στρατιωτικών δυνάμεων, στο πλαίσιο των πολυεθνικών αποστολών που δρουν στο Μάλι, σημείωναν οι ίδιες πηγές.

Ουσιαστικά η κυβέρνηση ετοιμάζεται να πάει ένα βήμα πιο πέρα την εμπλοκή, στέλνοντας στρατιωτικό τμήμα που θα ενταχθεί στη γαλλική «Δύναμη Επιχειρήσεων ΤΑΚΥΒΑ».

Παράλληλα, η Ελλάδα άνοιξε πρόσφατα πρεσβεία στο Ντακάρ της Σενεγάλης, για να συμβάλει στην καταπολέμηση της «τρομοκρατίας» και στον αποκλεισμό των μεταναστευτικών ρευμάτων, για να συμβάλει δηλαδή ακόμα περισσότερο στα βασανιστήρια και τις δολοφονίες ανθρώπων που η ιμπεριαλιστική Δύση ξεριζώνει από τις πατρίδες τους.

Πίσω από τα κυβερνητικά όμορφα λόγια και την καθεστωτική προπαγάνδα που λίγο ακόμα και θα μας μιλήσουν για... διεθνιστική αλληλεγγύη, κρύβονται τα τεράστια συμφέροντα γαλλικών επιχειρηματικών ομίλων. Ο ορυκτός πλούτος της Δυτικής Αφρικής έχει προσελκύσει γαλλικές πολυεθνικές (Total, Bouygues, Ballore, Areva), οι οποίες εκμεταλλεύονται τα συγκεκριμένα κοιτάσματα, και οι ταραχές στην περιοχή βάζουν σε κίνδυνο τα συμφέροντά τους. Η Total έχει επενδύσει 20 δισ. ευρώ για τα κοιτάσματα φυσικού αερίου στη Μοζαμβίκη, αυτά τα δισ. όμως έχουν μπει σε κίνδυνο το τελευταίο διάστημα εξαιτίας της αστάθειας που προκαλούν τζιχαντιστές αντάρτες.

Το ελληνικό κεφάλαιο δρομολογεί εδώ και καιρό τη συνεργασία με την TOTAL για τα κοιτάσματα φυσικού αερίου σε Κρήτη, Κύπρο και νοτιοανατολική Μεσόγειο και προσβλέπει σε κέρδη δισεκατομμυρίων. Αλλά η κυβέρνηση Μητσοτάκη εκφράζει και τα συμφέροντα τμήματος Ελλήνων εφοπλιστών οι οποίοι θέλουν να αναλάβουν εργολαβίες από τις γαλλικές πολυεθνικές για τη μεταφορά του ορυκτού πλούτου από την Αφρική, αλλά και να κινούνται με ασφάλεια από τα στενά της Σομαλίας.

Εξ ου και η «αλληλεγγύη» του ελληνικού στρατού, που φυσικά

υπάρχει για να εξυπηρετεί τους Έλληνες Λάτσηδες και όχι τη «χώρα μας».(1)

... και στη Λιβύη ιδιαίτερα

Λίγες εβδομάδες πριν επιβλήθηκε υπό την ηγεσία του διεθνούς ιμπεριαλισμού (δηλαδή του ΟΗΕ) νέα μεταβατική κυβέρνηση στη Λιβύη. Ο Μητσοτάκης έσπευσε άμεσα και συναντήθηκε με τη λιβυκή κυβέρνηση για να ζητήσει ακύρωση του τουρκο-λιβυκού μνημονίου, απειλώντας θα διαφορετικά θα διαταραχθούν οι σχέσεις Λιβύης-ΕΕ. Δήλωσε ότι θα επαναλειτούργήσει η πρεσβεία στην Τρίπολη και θα επανασυσταθεί μάλιστα και προξενείο στη Βεγγάλη για τη συνεργασία «σε όλους τους τομείς, ιδίως στην ενέργεια, τις κατασκευές και την ασφάλεια με σημαντικές προοπτικές στις οικονομικές και τις εμπορικές σχέσεις». Για να πατήσει δηλαδή καλύτερα το ελληνικό κεφάλαιο (εφοπλιστές, κατασκευαστικές, πετρελαιάδες κ.λπ.) αλλά και ο στρατός («ασφάλεια») στην περιοχή. Κάλεσε μάλιστα τη Λιβύη «να απαλλαγεί από βαρίδια που την τραβούν προς τα κάτω, όπως η παρουσία ξένων δυνάμεων και μισθοφόρων» (εννοεί την Τουρκία). Αντίθετα, υποθέτουμε, ότι η παρουσία ελληνικών δυνάμεων που θα προωθούν τις ελληνο-λιβυκές business συγκαταλέγεται στις... ντόπιες δυνάμεις της Λιβύης.(2)

Σ. Αραβία και Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα:

συμμαχώντας με τον σκοταδιστικό φονταμενταλισμό

Η Σαουδική Αραβία μαζί με τις ΗΠΑ βομβαρδίζουν την Υεμένη επί χρόνια. Δεκάδες χιλιάδες άνθρωποι έχουν χάσει τη ζωή τους από τις βόμβες, την πείνα και τις ασθένειες, όπως η χολέρα, εκατομμύρια άνθρωποι έχουν ξεριζωθεί κι έχουν χάσει τα σπίτια τους. Η Σ. Αραβία έχει επιβάλει εμπορικό αποκλεισμό στην Υεμένη και έχει βυθίσει τον πληθυσμό της σε λιμό και στη μεγαλύτερη σύγχρονη ανθρωπιστική κρίση – σύμφωνα και με τον ΟΗΕ. Η Ελλάδα πουλούσε και πουλάει όπλα στη Σ. Αραβία για να συνεχίσει αυτή την κτηνωδία. Το έκανε με κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ, σήμερα το κάνει και με κυβέρνηση Μητσοτάκη.

«Οι στρατιωτικές σχέσεις της Ελλάδας με τις μοναρχίες του Περσικού Κόλπου, των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων και της

Σαουδικής Αραβίας, έχουν ενισχυθεί σημαντικά κατά τη διάρκεια του τελευταίου έτους».(3)

Τον Μάρτιο, μαχητικά αεροσκάφη F-15 της Βασιλικής Πολεμικής Αεροπορίας της Σαουδικής Αραβίας με τα πληρώματά τους έφτασαν στην Ελλάδα για κοινή στρατιωτική άσκηση στο πλαίσιο της εντεινόμενης «αμυντικής» συνεργασίας τους – η Ελλάδα, που «αμύνεται» απέναντι στον... λαό της Υεμένης...

Η κυβέρνηση έχει προγραμματίσει επίσης, ήδη από τις αρχές του 2020, την ανάπτυξη μέρους των αμυντικών πυραυλικών της συστημάτων MIM-104 Patriot στη Σαουδική Αραβία, καθώς και «προσωπικού περίπου 130 ατόμων», με -πατριωτικό ασφαλώς- στόχο την προστασία των ενεργειακών υποδομών του σαουδαραβικού βασιλείου.(4)

Η κυβέρνηση έχει επίσης ενισχύσει περαιτέρω. Προηγήθηκε πέρυσι η αποστολή τεσσάρων αεροσκαφών F-16 της Πολεμικής Αεροπορίας των ΗΑΕ στην Κρήτη, ακολούθησε στρατιωτική συμφωνία για αλληλοϋποστήριξη και ανταλλαγή τεχνογνωσίας και κοινή δήλωση ενάντια στην Τουρκία, με την Ελλάδα να τη χαρακτηρίζει... τη σημαντικότερη συμφωνία μετά το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου.

Τον Φεβρουάριο του 2021, αξιωματούχοι της Σαουδικής Αραβίας, των ΗΑΕ και του Μπαχρέιν βρέθηκαν στην Αθήνα ως ένδειξη υποστήριξης της Ελλάδας όσον αφορά την διαμάχη της στην Ανατολική Μεσόγειο, μαζί με εκπροσώπους της... αγαπημένης χούντας της Αιγύπτου.

«Όσον αφορά τη σχέση Ελλάδας και ΗΑΕ, οι δεσμοί στον στρατιωτικό τομέα είναι ισχυροί και μπορούν να ενισχυθούν περαιτέρω», ανέφεραν τα ρεπορτάζ στα καθεστωτικά μίντια. Η ατζέντα της Ελλάδας περιλαμβάνει περαιτέρω κοινές ασκήσεις. Η φρεγάτα του Ελληνικού Ναυτικού «Υδρα» (5) συμμετέχει σε πρότζεκτ για την ασφάλεια των εμπορικών πλοίων στον Περσικό κόλπο (και εδώ δρουν λοιπόν ελληνικά εφοπλιστικά συμφέροντα). Υπάρχει επίσης η προοπτική πώλησης όπλων μεταξύ των δύο συμμάχων στο προσεχές μέλλον – η συνταγή της Σ. Αραβίας είναι πετυχημένη και δεν αλλάζει.

Υπό φυσιολογικές συνθήκες πάντως (σε έναν φανταστικό, λίγο καλύτερο και λίγο δημοκρατικότερο κόσμο), θα έπρεπε να

εξεγείρεται ο «ελληνικός λαός» ακόμα και για πολύ πιο... ευγενείς συνεργασίες, μόνο και μόνο επειδή πρόκειται για συνεργασία με αντιδραστικές μοναρχίες του σκοταδιστικού φονταμενταλισμού. Φυσικά και είναι «λεπτομέρεια» ότι ΗΑΕ και Σ. Αραβία συμμετείχαν στον πόλεμο της Συρίας δι' αντιπροσώπων, συμμετέχοντας σε ένα άλλο από τα μεγάλα εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας.

...αλλά και με το σιωνιστικό κράτος του Ισραήλ

Ταυτόχρονα, η Ελλάδα ενισχύει τη συνεργασία της με το Ισραήλ. (6)

Στην αρχή της χρονιάς Ισραήλ και η Ελλάδα ανακοίνωσαν ότι θα υπογράψουν 20ετή αμυντική συμφωνία αξίας περίπου 1,7 δισεκατομμυρίου δολαρίων, η οποία περιλαμβάνει ισραηλινή σχολή πτήσεων για την Ελληνική Πολεμική Αεροπορία και 10 αεροσκάφη M-346. (7)

Πιο πρόσφατα ο Βορίδης έταξε 2,5 δισ. στους δήμους για να αγοράσουν «τεχνολογίες ισραηλινών εταιρειών για έξυπνες πόλεις», δηλαδή με λίγα λόγια έταξε 2,5 δισ. στο ισραηλινό κεφάλαιο. (8)

Εννοείται πως κι αυτά επίσης έχουν... αμυντικό χαρακτήρα, καθώς το Ισραήλ είναι «ένας σημαντικός εταίρος που μπορεί να αποδειχθεί σανίδα σωτηρίας για τον ελληνικό τουρισμό αυτό το καλοκαίρι»... (9)

Βαλκάνια: να μην κάνουν τα ίδια και στη «γειτονιά μας»;

Η κυβέρνηση της Ελλάδας προχώρησε σε συνάντηση με τη Σερβία, και πάλι για τη συνεργασία σε τομείς όπως «η περιφερειακή ασφάλεια, η ενέργεια, οι μεταφορές και ο τουρισμός», με τον αέρα της ισχυρότερης χώρας, που επιπλέον έχει το διαπραγματευτικό χαρτί ότι η ίδια βρίσκεται στην ΕΕ και -με το αζημίωτο φυσικά- θα στηρίξει την ευρωπαϊκή προοπτική της Σερβίας. Ο Δένδιας, μάλλον... επειδή είναι ψυχάρα, κάλεσε τους Σέρβους να επισκεφτούν την Ελλάδα για διακοπές, ενώ η σερβική κυβέρνηση... ανταπέδωσε, αναγγέλλοντας ότι η Σερβία ένα μέρος των αναγκών της σε φυσικό αέριο θα το προμηθεύεται από

την Αλεξανδρούπολη όταν ολοκληρωθεί η σύνδεση με την Βουλγαρία – win-win...(10)

Μπορεί να αποδεχίθηκε περίτρανα για δεξιούς-ακροδεξιούς ότι δεν ισχύει πως «το όνομά τους είναι η ψυχή τους», αυτό όμως δεν τους εμπόδισε να συμφωνήσουν με τη βορειομακεδονικό κράτος την κατασκευή του διασυνδετήριου αγωγού μεταφοράς φυσικού αερίου μεταξύ Ελλάδας και Βόρειας Μακεδονίας.

και την αμοιβαία προστασία ανταλλασσόμενων διαβαθμισμένων πληροφοριών μεταξύ Ελλάδας και Βόρειας Μακεδονίας. Το λες και ...διεθνισμό μεταξύ των (παρα)κρατικών μηχανισμών των δυο χωρών.(11)

Η Ελλάδα επιπλέον στις αρχές της χρονιάς ψήφισε την μονομερή επέκταση της αιγιαλίτιδας ζώνης στο Ιόνιο στα 12 ναυτικά μίλια, παρά τη διαφωνία της Αλβανίας. Όλη η αντιπολίτευση συμφώνησε και επαύξησε με αυτή την επέκταση, από το ΚΚΕ μέχρι τον ΣΥΡΙΖΑ κι από εκεί μέχρι τον Βελόπουλο. Η Ελλάδα μεταξύ άλλων ήθελε να στείλει επιθετικό μήνυμα απέναντι στην Τουρκία. Το αξιοπερίεργο είναι ότι τελευταία έχουν εκλείψει τα ρεπορτάζ για «αλβανική προκλητικότητα-προκλητικότητα του Ράμα», τον οποίο κατηγορήσε η δεξιά αλβανική αντιπολίτευση ότι τα έχει βρει με τον Μητσοτάκη υποχωρώντας στην ελληνική πίεση. Ο Ράμα βέβαια αρνείται «την εθνική μειοδοσία», αλλά αναγνωρίζει το δικαίωμα της Ελλάδας να επεκταθεί στα 12 ν. μίλια και ότι οι όποιες διαφορές θα λυθούν στη Χάγη. Υπερβολικά κομψή τοποθέτηση για κυβέρνηση ανταγωνιστικού κράτους, ενώ μάλιστα ο Ράμα το προηγούμενο διάστημα συνήθιζε να ανεβάζει περισσότερο τους τόνους απέναντι στους χειρισμούς της ελληνικής κυβέρνησης. Δεν αποκλείεται να ευσταθούν οι κατηγορίες της αλβανικής δεξιάς, αφού η Ελλάδα σαν ο νταβατζής των Βαλκανίων έχει πολλούς τρόπους να εκβιάζει (και) το αλβανικό κράτος. Οικονομικά, στρατιωτικά, διπλωματικά, με την «ενταξιακή πολιτική» κ.ο.κ. θα δούμε.(12)

Για το κεφάλαιο ρε γαμώτο...

Ακόμα και αστοί αναλυτές πάντως δεν τρώνε τα φούμαρα που προορίζονται για τον «κοσμάκη», ότι «ο Μωυσής-Μητσοτάκης

θωρακίζει την Ελλάδα με στρατιωτικές συμμαχίες απέναντι στην Τουρκία». Όπως σημείωνε ο Γ. Τζογόπουλος, «θα ήταν αφελής η Ελλάδα αν πιστεύει ότι άλλοι παίκτες θα έρθουν προς υποστήριξή της σε περίπτωση που ξεσπάσει νέα κρίση στην Ανατολική Μεσόγειο [...] (αλλά αντίθετα) η εταιρική σχέση [...] υποκινείται από αμοιβαία συμφέροντα». Και ποια είναι αυτά τα συμφέροντα; Κάποια όπως αυτά των ελληνικών εταιρειών, κατασκευαστικών και άλλων που κάνουν πάρτι κερδοφορίας στις αραβικές χώρες, όπως και οι «επενδυτικές ευκαιρίες» στην Ελλάδα για να επενδυθούν τα δισεκατομμύρια των Αράβων δισεκατομμυριούχων. Η «αλληλεγγύη» είναι όχι μόνο σπάνιο αλλά προ πολλού εξαφανισμένο είδος στη ζούγκλα των ιμπεριαλιστικών «διεθνών σχέσεων»· αντίθετα, το «αμοιβαίο οικονομικό όφελος», δηλαδή οι μπίζνες μεταξύ των αρχουσών τάξεων και πάντα εις βάρος των εργαζόμενων τάξεων είτε των συνεργαζόμενων είτε των αντιμαχόμενων πλευρών, είναι η σταθερή «αξία»... Όταν λέμε μπίζνες, δεν εξαιρούνται και αυτές που αφορούν στην «αμυντική συνεργασία».

Και για να μη μένει αμφιβολία, ιδού, εντελώς δειγματοληπτικά με βάση πρόσφατα δημοσιεύματα, κάποιες πτυχές της δραστηριότητας της ελληνικής επιχειρηματικότητας στη Μ. Ανατολή:

«Στην πληθώρα αξιόλογων ευκαιριών για ελληνικές επιχειρήσεις, σε τομείς υπεργολαβικής ανάληψης έργων δημιουργίας και εκσυγχρονισμού υποδομών, εξαγωγών δομικών υλικών και μεταφοράς ελληνικής τεχνογνωσίας, αναφέρθηκαν στις 27/3 οι ειδικοί προσκεκλημένοι, σύμβουλοι οικονομικών και εμπορικών υποθέσεων, ΟΕΥ Α' Καΐρου, Παντελής Γκάσιος και επικεφαλής ΟΕΥ Β. Ελλάδας, Αλέξανδρος Αλεξιάδης.

Η ραγδαία βελτίωση του κλάδου κατασκευών σε αγορές της Μέσης Ανατολής δημιουργεί εξαγωγικές προοπτικές για ελληνικές υπηρεσίες αξίας, σε επαγγελματίες που έχουν πληγεί πολύ κατά τα τελευταία έτη λόγω της δυσμενής θέσης της αντίστοιχης ελληνικής αγοράς».

Αυτά σε ημερίδα με θέμα «Προοπτικές Ανάπτυξης του Κλάδου των Δομικών Υλικών στον Αραβικό Κόσμο» στις 27/3, στο «Μακεδονία Παλλάς». (13)

«Σε... πολυεθνικές μετασχηματίζονται οι μεγάλοι ελληνικοί κατασκευαστικοί και ενεργειακοί όμιλοι, με τις αγορές της Μέσης Ανατολής και των Βαλκανίων να αποφέρουν πλέον σχεδόν το ένα τρίτο του κύκλου εργασιών τους», διαπιστώνει σε άρθρο του ο Ηλίας Μπέλλος στην «Καθημερινή» ήδη από το μακρινό 2013.

Ως πρωταγωνιστές σημειώνει τον J&P-Άβαξ, τη METKA του ομίλου Μυτιληναίος, τον Ελλάκτορα και τη ΓΕΚ Τέρνα.

«Είναι χαρακτηριστικό ότι το ανεκτέλεστο ορισμένων από αυτούς στο εξωτερικό προσεγγίζει το 1 δισ. ευρώ, ενώ η συμμετοχή, ή ακόμα και σε μακρινά και δύσκολα projects, όπως οι ΗΠΑ, έχει αρχίσει να μεγεθύνεται», σημειώνει το άρθρο.

Αν δεν αφορούν αυτά την «αμυντική ικανότητα της χώρας», τότε τι την αφορά;..

Πάντως, για να έχουμε μια εικόνα για την εξέλιξη αυτής της «εθνικής υπόθεσης», έκτοτε, οι μπίζνες για κατασκευαστικά έργα αυξάνονται σημαντικά, υποσχόμενες διαρκώς διευρυνόμενα κέρδη.

Τέλος, τις ευκαιρίες για την ελληνική επιχειρηματικότητα και τη δραστηριοποίησή της στη Μ. Ανατολή και Β. Αφρική υπογραμμίζει και το Δελτίο του ΕΛΙΑΜΕΠ.(15)

Όχι για την «Ελλάδα» αλλά για την κερδοφορία του κεφαλαίου ρε γαμώτο...

Παραπομπές:

(1)

<https://www.imerodromos.gr/kyvernisi-mitsotaki-etoimazetai-na-steilei-astynomikoys-kai-strato-sto-mali/>

<http://diktiospartakos.blogspot.com/2021/03/total.html>

<https://www.capital.gr/diethni/3476135/sumfonia-gia-tin-prostasia-project-fusikou-aeriou-20-dis-dol-upegrapse-i-total-sti-mozambiki>

(2)

<https://www.capital.gr/politiki/3536941/ta-minumata-tis-episkepsis-mitsotaki-sti-libui-oi-epidioxeis-tis-athinas>

(3)

<https://www.capital.gr/forbes/3535912/poso-simantiki-einai-i-enisxusi-tis-stratitotikis-sunergasias-tis-elladas-me-iae-kai-saoudiki-arabia>

(4)

http://diktiospartakos.blogspot.com/2021/02/patriot_28.html

(5)

<https://www.capital.gr/epikairoτητα/3529122/summetoxi-fregatas-udra-stin-apostoli-emasoh-agenor-stin-arabiki-thalassa>

(6)

<https://www.capital.gr/forbes/3535912/poso-simantiki-einai-i-enisxusi-tis-stratiotikis-sunergasias-tis-elladas-me-iae-kai-saoudiki-arabia>

<https://www.enikos.gr/politics/772690/ellada-israil-enonoun-tis-dynameis-tous-se-senaria-yvridikou-pole>

(7) .

<https://www.capital.gr/diethni/3507090/i-amuntiki-sumfonia-elladas-israil-exei-proektaseis-polu-pera-apo-ta-exoplistika>

(8)

<https://www.kathimerini.gr/politics/561308068/presvis-israil-e-xairetikes-oi-dimereis-scheseis-me-ellada/>

(9)

<https://www.news247.gr/politiki/ellada-israil-symmachia-kai-ap-enanti-stin-toyrkia-kai-ston-toyrismo.9136121.html>

(10)

<https://www.news247.gr/kosmos/voreia-makedonia-symfonia-gia-kataskeyi-agogoy-fysikoy-aerioy-me-ellada.9180335.html>

(11)

<https://www.news247.gr/amyna/ellada-voreia-makedonia-symfonia-prostasias-antallassomenon-pliroforion.9155848.html>

(12)

<https://www.tanea.gr/2021/01/19/politics/stin-olomeleia-tis-voulis-to-n-s-gia-tin-epektasis-tis-aigialitidas-zonis-sto-ionio-sta-12-naytika-milia/>

(13)

<https://exportnews.gr/thessaloniki-nees-eykairies-apo-mesi-anatoli-gia-ellinikes-epicheiriseis/>

(14)

<https://www.kathimerini.gr/economy/business/504546/erga-se-mesi-anatoli-kai-valkania-gia-tis-ellinikes-kataskeyastikes/>

(15)

<https://www.eliamep.gr/publication/%CE%B4%CE%B5%CE%BB%CF%84%CE%AF%CE%BF-%CE%BC%CE%AD%CF%83%CE%B7%CF%82-%CE%B1%CE%BD%CE%B1%CF%84%CE%BF%CE%BB%CE%AE%CF%82-%CE%BC%CE%B5%CF%83%CE%BF%CE%B3%CE%B5%CE%AF%CE%BF%CF%85-16%CE%BF-%CF%84%CE%B5%CF%8D/>